

INSPECTIEVERSLAG OVER DE DOORLICHTING

Niveau	BaO
Instellingsnummer	17764
Instelling	Vrije Basisschool
directeur	Rik LAMOTE
adres	Stationsstraat 1_A - 8480 EERNEGEM
telefoon	059-29.99.88
fax	059-80.22.08
e-mail	vbseernegem@skynet.be
website/URL	http://www.vbseernegem.be
Inrichtende macht/Bestuur	54461 - V.K.O. Eernegem-Bekegem te EERNEGEM
adres	Aartrijkestraat 10 - 8480 EERNEGEM
Scholengemeenschap	119859 - NOVUS te EERNEGEM
adres	Stationsstraat 1_A - 8480 EERNEGEM
CLB	115121 - Vrij CLB Torhout te TORHOUT
adres	Papebrugstraat 8 - 8820 TORHOUT
Tijdstip doorlichting	van 27 april tot 30 april 2010
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Francis Vandenbroucke
Teamleden	Marianne Hollants
Deskundige(n) behorend tot de administratie	
Externe deskundige(n)	
Datum van bespreking met de instelling	25 mei 2010

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	3
2	RELEVANTE KENMERKEN	4
3	FOCUS VAN DE DOORLICHTING	5
3.1	(Leer)prestaties in de focus	5
3.2	Procesindicatoren en/of -variabelen in de focus	5
3.3	Outputindicatoren en/of -variabelen in de focus	5
4	KWALITEITSPROFIEL	6
5	RESULTATEN	8
5.1	(Leer)prestaties	8
5.2	Schoolloopbaan	12
5.3	Outcomes	12
5.4	Tevredenheid	12
6	ASPECTEN VAN DE WERKING	13
6.1	Algemeen	13
6.2	Personeel	13
6.3	Logistiek	14
6.4	Onderwijskundig	14
7	STERKTES EN ZWAKTES	16
7.1	Relevante aspecten waarin de school goed is	16
7.2	Relevante aspecten die de school kan verbeteren	16
7.3	Relevante aspecten die de school moet verbeteren	17
8	ADVIES	18
9	REGELING VOOR HET VERVOLG	19

1 INLEIDING

Van 27 april 2010 tot 30 april 2010 bezocht de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap uw instelling. Zij deed dit in het kader van haar decretale opdracht om voor de overheid toezicht uit te oefenen op de kwaliteit en de kwaliteitszorg van onderwijsinstellingen. Zij is daarbij bevoegd voor:

- de controle van het studiepeil;
- de naleving van de onderwijsregelgeving;
- de controle op naleving van de wet op de veiligheid, het welzijn en de hygiëne. Overeenkomstig het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 wordt gebruik gemaakt van de mogelijkheid van art. 38 §5 om het toezicht hierop afzonderlijk uit te voeren.

Zij heeft niet de bevoegdheid om individuele personeelsleden te evalueren.

Het toezichtskader dat de inspectie daarvoor gebruikt is het CIPO-model:

- Context: factoren waarop de instelling weinig of geen invloed heeft (bijv. inplanting, wetgeving);
- Input: menselijk potentieel, onderwijsaanbod en materiële middelen;
- Proces: de manier waarop de instelling haar doelstellingen nastreeft;
- Output: de mate waarin de instelling haar doelstellingen bereikt.

Tijdens een doorlichting voert de inspectie volgende activiteiten uit: onderzoek en analyse van documenten en gegevens, observaties en gesprekken.

Het onderzoek mondt uit in een verslag. Dat begint met een opsomming van de relevante kenmerken van de instelling. Daarna volgt een overzicht van de kwaliteitsaspecten die onderzocht worden. De selectie daarvan gebeurt op basis van een vooronderzoek. Dan volgt de synthese in een kwaliteitsprofiel. Het volgende hoofdstuk beschrijft de resultaten. De vooraf vastgelegde procesindicatoren worden dan beoordeeld. In een conclusie worden dan sterke punten, werkpunten en dringende actiepunten opgesomd, waarna een advies aan de overheid wordt geformuleerd. Het verslag eindigt met de regeling voor het vervolgtoezicht.

Het doorlichtingsverslag resulteert in één van drie mogelijke adviezen:

- gunstig;
- beperkt gunstig;
- ongunstig.

Een gunstig advies is noodzakelijk, wil de instelling verder erkend worden en/of verder opgenomen worden in de financierings- of subsidiëringsregeling.

Het verslag moet binnen een termijn van 30 kalenderdagen na ontvangst op een personeelsvergadering integraal besproken worden.

Het verslag is openbaar en kan ongeveer drie maanden na de doorlichting geraadpleegd worden op de website van het departement onderwijs op het adres www.ond.vlaanderen.be/doorlichtingsverslagen of op www.schooldoorlichting.be.

Het verslag mag niet gebruikt worden voor publicitaire doeleinden (bijvoorbeeld met het oog op leerlingenwerving).

2 RELEVANTE KENMERKEN

- sterke verjonging van het lerarenkorps
- veel deeltijds werkende teamleden
- daling leerlingenpopulatie voorbij vijf jaar
- toename moeders niet in het bezit van een diploma secundair onderwijs
- recente of frequente directiewissel(s)

3 FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek heeft de inspectie leergebieden en procesindicatoren geselecteerd die in aanmerking komen voor onderzoek tijdens de doorlichting.

3.1 (Leer)prestaties in de focus

Gewoon kleuteronderwijs :

Leergebied

Nederlands

wereldoriëntatie

Gewoon lager onderwijs :

Leergebied

Nederlands

wereldoriëntatie

3.2 Procesindicatoren en/of -variabelen in de focus

Personeel

Professionalisering

Deskundigheidsbevordering

Onderwijs

Begeleiding

Socio-emotionele begeleiding

3.3 Outputindicatoren en/of -variabelen in de focus

4 KWALITEITSPROFIEL

De school levert inspanningen om zicht te krijgen op de opbrengst van haar onderwijs. Dit is zeker het geval voor het leergebied Nederlands dat tijdens de schooldoorlichting nader werd onderzocht. Met centrale toetsen van de onderwijskoepel en met methodegebonden en genormeerde testen brengt ze de resultaten in kaart. Dit leidde al tot bijstellingen in het aanbod van het spellingonderwijs. In het kleuteronderwijs hebben de leidsters systematisch oog voor het ontluikend schrijven en in het lager onderwijs wordt de voortgang van de spelling sterk opgevolgd en zo nodig geremedieerd. Dit heeft een merkbare positieve invloed op de resultaten ervan. In beide onderwijsniveaus dient er echter over gewaakt dat het streven naar competenties in verband met de geschreven taal in evenwicht blijft met het bevorderen van de mondelinge taalvaardigheid. Ondanks inspanningen om het niveau van het technisch lezen te verhogen, zijn de resultaten daarvan niet altijd in overeenstemming met de verwachtingen. De school kan nog meer werk maken van analyse van de betreffende resultaten en zoeken naar mogelijke effectieve verbeteracties in haar aanpak van het technisch en voortgezet technisch leesonderwijs.

Voor het leergebied wereldoriëntatie beschikt de school (nog) niet over outputgegevens die kunnen vergeleken worden met landelijke gemiddelden. In het lager onderwijs zijn er bij de keuze voor het onderwijsleerpakket en het gebruik ervan inspanningen geleverd om het aanbod van wereldoriëntatie in overeenstemming te brengen met het leerplan. De tijds- en ruimtekaders kunnen daarbij beter benut worden als permanente referentiekaders. In het kleuteronderwijs wordt de totaliteit van het aanbod van wereldoriëntatie niet systematisch in kaart gebracht waardoor het ontbreekt aan sluitende garanties dat alle leerplandoelen evenwichtig worden nagestreefd. Dit geldt ook voor de andere leergebieden. De onderwijspraktijk laat echter vermoeden dat hier geen grote hiaten zijn. Verbreding van het spectrum aan belangstellingspunten en meer gerichtheid op de ervaringssituaties, zoals in het 'Ontwikkelingsplan voor de katholieke Kleuterschool' beschreven, kan het onderwijs inhoudelijk en vormelijk nog versterken.

De school maakt werk van de evaluatie van de leervorderingen van de individuele leerlingen. Zowel vanuit de leerplanvisie als vanuit de gehanteerde leerpakketten voor Nederlands en wereldoriëntatie is er een tendens om breder te evalueren met onder meer observaties of vormen van zelfevaluatie. De mate waarin dit gebeurt, is echter nog sterk afhankelijk van de visie van de respectieve leerkrachten. Voorbeelden van goede praktijk kunnen hierbij meer inspirerend aangewend worden. Verbreding in de rapportering kan daarbij een ruggeleuning betekenen.

Niettegenstaande het feit dat het outputbeleid van de school de interne kwaliteitszorg nog meer kan schragen, staat de school geenszins stil. Op diverse vlakken wordt bijgestuurd of zijn daartoe aanzetten. De schoolontwikkeling wordt aangestuurd en gedragen door het kernteam en het schoolbeleid waarvan de werking steunt op een degelijke visie op goed onderwijs. Hun strategische manier van werken leidt tot een goed zicht op de noden van de school en van de respectieve teamleden. Het schoolbeleid geeft gerichte en gevarieerde impulsen om vernieuwingen te introduceren en te begeleiden. Sommige teamleden gaan daar meer op in dan anderen die eerder een afwachtende houding aannemen. In een beperkt aantal gevallen hebben teamleden moeite om achterhaalde praktijken los te laten. Het leiderschap heeft echter veel aandacht voor planmatige en geleidelijke schoolontwikkeling en voor effecten ervan en hij volgt de evolutie goed op. Daarbij worden zowel interne als externe deskundigheid als hefboom benut.

De teamleden geven veelal een goed gevolg aan de genomen opties. Dit is bijvoorbeeld het geval voor de manier waarop nieuwe onderwijsleerpakketten worden geïmplementeerd. Door middel van collegiaal overleg en reflectie leidt dit tot beklijvende en schooleigen ontwikkelingen. Een ander voorbeeld daarvan zijn de verschillende zorgstructuren en de handelingsplanning in het verlengde van de eerstelijnszorg van de groepsleerkrachten. Door dit alles zijn belangrijke voorwaarden vervuld om op het einde van de basisschool zoveel mogelijk leerlingen de eindtermen te laten bereiken. Daarbij zijn de leerkrachten niet alleen bekommerd voor de schoolse vorderingen, maar eveneens voor het sociaal-emotioneel welbevinden van de kinderen binnen een veilig en stimulerend schoolklimaat. De school spant zich in om de ouders zo goed als mogelijk te betrekken bij het onderwijs van hun kinderen.

Op sommige vlakken zijn er merkbare evoluties of aanzetten in de goede richting, maar is op schoolniveau nog een weg af te leggen. Dit is het geval voor het gebruik van ICT dat soms sterk en geïntegreerd wordt benut, maar in andere gevallen nog in de kinderschoenen staat. De mate waarin de leerkrachten activerende en participatieve werkvormen benutten zit in de lift, maar is eveneens nog vatbaar voor uitbreiding en veralgemening. Daardoor kan ook de drempel tussen kleuter- en lager onderwijs verkleinen.

De school beschikt over een aantal sterke troeven en er is veelal zicht op wat kan verbeteren. De manier waarop de school haar kwaliteit bewaakt en verbetert, staat borg voor een geleidelijke, doch gestage schoolontwikkeling en degelijk onderwijs.

5 RESULTATEN

5.1 (Leer)prestaties

5.1.1 Kleuteronderwijs

Het onderzoek van de (leer)resultaten levert voor de leergebieden in de focus volgende conclusies op in verband met het **nastreven** van ontwikkelingsdoelen:

Nederlands

Voldoet

Vaststellingen

- Zowel de deelleerplannen Nederlands als de ontwikkelingsaspecten uit het 'Ontwikkelingsplan van de katholieke kleuterschool' vormen het referentiekader waar de leidsters naar verwijzen om de doelgerichtheid van hun onderwijsleeraanbod te verwoorden. Dit is onder meer het geval voor hun dagelijkse voorbereiding en voor hun fiches van terugkerende activiteiten of voor overzichten van doelen per speelleerplek.
- Het onderwijsleeraanbod is afgestemd op de belevingswereld en het ontwikkelingsniveau van de kleuter.
- De leerkrachten bewaken elk voor hun groep het onderwijsleeraanbod van Nederlands, zij het veelal intuïtief of impliciet. Enkele leerkrachten selecteren voor elk belangstellingscentrum op doeltreffende wijze dominante doelstellingen. Voor de meeste leidsters is de taalontwikkeling een belangrijk doel. Een functioneel bewakingssysteem voor de nagestreefde doelen ontbreekt vooralsnog op schoolniveau.
- Binnen elk thema organiseren de leerkrachten talige activiteiten. Bijzondere aandacht gaat naar ontluikend schrijven waar alle leerkrachten prioritair rond werken. De afstemming van de streefwoordenschat voor dezelfde belangstellingscentra is eerder impliciet.
- De inrichting van de verschillende speelwerkplekken wordt intentioneel talig verrijkt. De leerkrachten stimuleren in belangrijke mate het 'lezen van stappenplannen'. Het aanwenden van ICT binnen dit leergebied is nog beperkt.
- De taalontwikkeling van de kleuter is opgenomen in het kleutervolgsysteem en wordt periodiek geëvalueerd. Daarnaast hanteren de leidsters frequent specifieke en gedetailleerde screeningslijsten voor ontluikend schrijven.
- Het volgsysteem bevat waardevolle informatie over onder meer de taalontwikkeling van de individuele kleuters.
- Kleuters waarbij de taalontwikkeling trager verloopt of problematisch dreigt te worden, worden getest door de CLB-medewerker. Voor deze kleuters voorzien de leerkrachten 'activiteiten op maat'. Zo nodig doen ze daarvoor een beroep op een zorgjuf die op gevarieerde en doordachte wijze ingeschakeld wordt. Doorgaans blijft de groepsjuf daarbij instaan voor de eerstelijnszorg.
- Kleuters die vooruitlopen krijgen extra uitdagingen.
- De school spant zich in om interne en externe talige begeleiding op elkaar af te stemmen. In principe worden ouders en externe begeleiding geconsulteerd op of naar aanleiding van het multidisciplinair overleg. Dat overleg verloopt handelingsplanmatig en wordt terdege voorbereid en opgevolgd. De zorgcoördinator speelt daarbij een belangrijke rol.
- Niet alleen de nascholingen, de vraaggestuurde interventies van de pedagogische begeleiding, de persoonlijke reflectie, maar ook het teamoverleg liggen aan de basis van bijsturing of optimalisering.

Wereldoriëntatie

Voldoet

Vaststellingen

- Zowel de leerplandoelen wereldoriëntatie als de ontwikkelingsaspecten uit het 'Ontwikkelingsplan van de katholieke kleuterschool' vormen het referentiekader waar de leidsters naar verwijzen om de doelgerichtheid van hun onderwijsleeraanbod te verwoorden.

- Dit aanbod is afgestemd op de belevingswereld en het ontwikkelingsniveau van de kleuter. Het uitgangspunt is daarbij meestal de jaarkring waardoor de belangstelling en motivatie van de kleuters aangewakkerd of benut wordt. De school voorziet voldoende ruimte in deze planning om klaseigen thema's uit te werken. Afhankelijk van het inzicht van de leidsters vullen ze dit in meerdere of mindere mate in met meer originele thema's die het aanbod verruimen of kansen bieden om specifieke doelen na te streven.
- In een jaarplanning op schoolniveau stemmen de leerkrachten de jaarlijks terugkerende belangstellingscentra en de subthema's inhoudelijk op elkaar af.
- Sommige individuele leidsters brengen voor hun eigen klas de spreiding en het evenwicht van de doelen voor wereldoriëntatie in kaart. Daardoor krijgen ze zicht op eventuele hiaten en zorgen ze daarna voor bijsturingen. Op schoolniveau ontbreekt evenwel een functioneel systeem om een evenwichtige spreiding en gradatie van de doelen voor wereldoriëntatie te bewaken. De school- en klaspraktijk illustreren dat het kleuterteam dit veeleer intuïtief nastreeft, maar de school kan dit voor wereldoriëntatie nog niet aantonen.
- Binnen elk belangstellingscentrum voorzien de leerkrachten in een thematische verrijking van de speelwerkplekken en/of in een themahoek. Daarnaast is er ruime aandacht voor waarnemingen (explorerend beleven) in de klas of tijdens boeiende leeruitstappen. De mate waarin dit verloopt, hangt vaak af van de persoonlijke inzichten van de leidsters. Sommigen maken vaak gebruik van allerlei natuurlijke materialen, een timmerhoek of de schooltuintjes, anderen laten de kleuters minder experimenteren en kiezen vlugger voor het invullen van speelwerkbladen. De school nodigt geregeld externen of ouders uit die hun expertise delen met de kleuters. Het aanwenden van ICT binnen dit leergebied is nog beperkt.
- Door het systematische gebruik van de kalenders creëren de leerkrachten voldoende kansen om het tijdsbesef gradueel te ontwikkelen. In samenhang met andere leergebieden streven de leerkrachten – eerder impliciet – doelen na die gericht op het verwerven van het inzicht in de ruimte. Onder meer door het MOS-project organiseren de leerkrachten interessante ervaringskansen binnen het domein natuur. Verschillende belangstellingscentra en klasrituelen zijn dominant gericht op het verwerven van sociale kennis. Ook voor het domein techniek creëren de leerkrachten in verschillende speelwerkplekken en tijdens geleide activiteiten voldoende ervaringskansen.
- Onder de rubriek denkontwikkeling zijn aspecten van wereldoriëntatie opgenomen in het kleutervolgsysteem. Toch zijn er lacunes in deze rubriek en kan de school in beperkte mate aantonen dat ze relevante sleutelmomenten in de ontwikkeling van de kleuter evalueert.

5.1.2 Lager onderwijs

Het onderzoek van de (leer)resultaten levert voor de leergebieden in de focus volgende conclusies op in verband met het **realiseren** van eindtermen en leerplannen:

Nederlands

Voldoet

Vaststellingen

- Het team van het lager onderwijs steunt vooral op een onderwijsleerpakket om het leerplan van Nederlands te realiseren. De keuze voor dit leerpakket werd voorafgegaan door een periode van overleg. Voor het leergebied spelling waren de outputresultaten bepalend om met dit pakket de inspanningen op te drijven. De resultaten van de voorbije jaren wijzen op een merkbare verbetering voor dit leerdomein.

- Sinds dit schooljaar is de taalmethode algemeen ingevoerd voor alle leergebieden en leerjaren, behalve in het eerste leerjaar waar ook een nieuwe methode voor aanvankelijk lezen wordt gehanteerd. De implementatie van de taalmethodes wordt strategisch aangepakt. Zo is de taalmethode tijdens een proefperiode in één klas uitgetest waarbij onder meer de leerplandoelen systematisch werden geturfd. Momenteel bereidt het kernteam een evaluatie van de invoering van dit pakket voor. Uit gesprekken blijkt een belangrijke mate van tevredenheid over deze vernieuwing. Een aantal geciteerde pluspunten zijn de actualiteitswaarde, evenwichtige aandacht voor alle leerdomeinen van Nederlands, de link met muzische aspecten en leren leren, en de aandacht voor remediëring. Van dat laatste was de aanpak op de klasvloer al voorwerp van een eerste evaluatie. De leerkrachten volgen de methode consequent wat bevorderlijk is voor de gezamenlijke evaluatie ervan. Ook het schoolbeleid heeft een sterke aandacht voor opvolging en bewaking van de uitvoering zoals die afgesproken werd.
- In hun dagelijkse voorbereiding verwijzen de leerkrachten systematisch naar de leerplandoelen van Nederlands. Dit zorgt voor een belangrijke mate van vertrouwdheid met de deelleerplannen van Nederlands.
- Als aanvulling op het gehanteerde onderwijsleerpakket nemen de teamleden bijkomende initiatieven om doelen van Nederlands te realiseren. Zo steunen ze op heuristieken, worden de klasbibliotheken gebruikt, is er niveaulezen, komen jeugdauteurs naar de school, zijn er bezoeken aan de plaatselijke bibliotheek ...
- Al het voorgaande leidt er toe dat het team voor elk van de deelleerplannen van Nederlands voldoende aandacht heeft. De outputresultaten voor technisch lezen roepen echter vragen op over de doeltreffendheid van de inspanningen. Er is nog minder nagedacht over variatie en doelgerichtheid in het leesonderwijs en het accent gedeeltelijk te verschuiven van leestechiek naar leesbevordering.
- De leerkrachten maken gebruik van het remediërmateriaal uit de taalmethode. Ze hanteren de foutfrequentielijsten en voorzien perioden waarin herhalings-, remediëring- en of verdiepingsleerstof aangeboden wordt.
- Het team steekt veel energie in de opvolging en evaluatie van het spellingonderwijs. Voor dit en voor de andere leerdomeinen van Nederlands beroept het team zich op methodegebonden schriftelijke toetsen. Vooral in de derde graad hebben teamleden daarnaast ook meer en meer aandacht voor procesevaluatie. Dit is voor Nederlands bijvoorbeeld het geval met observaties van spreken, luisteren, stellen en begrijpend lezen. Bijzonder positief is dat ze zich daarvoor laten inspireren door het leerplan.
- De school verzamelt voor Nederlands outputmateriaal van diverse aard (methodegebonden toetsen, eindtoetsen van de koepel, leerlingvolgsysteem). Analyse van dit cijfermateriaal heeft al geleid tot verbeterplannen, maar over het algemeen worden de verschillende gegevens nog niet altijd in verband met elkaar gebracht met het oog op sterktezwakteanalyse van de opbrengsten van het taalonderwijs.
- De rapportering over de vorderingen binnen Nederlands gebeurt cijfermatig. Het team maakt daarbij een onderscheid tussen de verschillende leerdomeinen. In combinatie met de meegeleverde toetsen geeft dit een beeld van de leervorderingen, hoewel dit zeker nog kan verruimd worden met informatie over de procesevaluatie.
- Het team neemt diverse maatregelen om leerlingen met extra noden te remediëren. Naargelang de leeftijdsgroepen en individuele noden zijn er interventies door de taakleerkracht en/of is er ondersteuning van zorgleerkrachten. De gretigheid waarmee de groepsleerkrachten daar gebruik van maken, verschilt sterk naargelang hun persoonlijke visie. Dit geldt ook voor de invulling van hun rol als verantwoordelijke van de eerstelijnszorg.
- Voor kinderen met hardnekkige leermoeilijkheden voor Nederlands wordt in overleg naar gepaste testing en/of begeleiding gezocht. Externe hulpverleners en ouders worden daarin betrokken als evenwaardige partners. De afspraken over compenserende of dispenserende maatregelen worden vastgelegd in een individueel handelingsplan. De uitvoering ervan wordt periodiek geëvalueerd en zo nodig bijgestuurd.

Wereldoriëntatie

Voldoet

Vaststellingen

- Het team hanteert voor dit leergebied een onderwijsleerpakket als belangrijke leidraad. Ze gebruikt dit niet als keurslijf, maar veel als uitgangspunt. Daarnaast heeft het team ook aandacht voor schoolprojecten, de eigen omgeving, occasionele gebeurtenissen ...

- Doelen en leerinhouden van wereldoriëntatie worden vooral aangebracht binnen thematisch onderwijs. Er is evenwel ook aandacht voor de nodige graduele opbouw van sommige leerinhouden, inzichten en vaardigheden.
- Analyse van het onderwijsleerpakket en toetsing ervan aan het leerplan hebben er toe geleid dat in een aantal leerjaren bijstellingen werden aangebracht door bijvoorbeeld een thema toe te voegen waarbij meer aandacht gaat naar de domeinen 'mens en natuur' en 'mens en techniek'.
- Het geheel van de school- en klaspraktijk illustreert een gepaste en gevarieerde aandacht voor elk domein van dit leergebied. Zo heeft de MOS-werking een extra invloed op de dimensie mens en natuur, is er tijdens uitstappen een goede aandacht voor praktische verkeersopvoeding, verwijzen de leerkrachten naar linken tussen het levensbeschouwelijke vak en de domeinen mens en zingeving en mens en medemens ...
- De school volgt de richtlijnen van de pedagogische begeleiding over het wekelijks aantal te besteden lestijden wereldoriëntatie. Daardoor is er voldoende leertijd voor dit leergebied.
- Dit alles leidt tot een flexibele en haalbare jaarplanning met ruimte voor school- en klaseigen accenten. Die planning wordt door de directeur opgevolgd. In sommige gevallen is de eigen inbreng van de groepsleerkracht erg doelgericht en/of afgestemd op de leefwereld van de kinderen. In andere gevallen is de invulling van de 'witruimtes' minder in overeenstemming met de geest en de letter van het leerplan.
- In de vestigingsplaats in Bekegem houden de teamleden in hun jaarplanning ernstig rekening met de graadsklassen. De kinderen doorlopen er voor wereldoriëntatie een 2-jarlijks en doordacht traject.
- Geregeld is er inhoudelijk samenhang tussen de leergebieden wereldoriëntatie en muzische vorming. In het eerste leerjaar zoeken de leerkrachten waar mogelijk naar thematische samenhang met de leesmethode.
- In hun dagelijkse voorbereiding verwijzen de leerkrachten systematisch naar de leerplandoelen van wereldoriëntatie. Dit zorgt voor een belangrijke mate van vertrouwdheid met de betreffende deelleerplannen. Een aantal leerkrachten gaat nog verder en bewaakt ook systematisch het evenwicht tussen de doelen van de verschillende domeinen en stuurt zo nodig bij.
- In veel gevallen wordt de actualiteit eerder occasioneel aangewend om leerinhouden aan te brengen of mee te verbinden. Over het algemeen kan dit nog systematischer benut worden, hoewel hierop ook uitzonderingen bestaan.
- De leerkrachten organiseren regelmatig een leerwandeling om waarnemingen te kunnen doen in verband met het lopende thema. Voor verre uitstappen maakt het team gebruik van de schoolbus. Voor de oudste kinderen zijn er meerdaagse bosklassen. In elke vestigingsplaats kunnen de kinderen in de schooltuin nader kennis maken met het telen van groenten. Binnen thema's rond mens en techniek voorzien leerkrachten regelmatig doe-activiteiten waarbij ervaringen en experimenten kansen krijgen.
- Bij de oudste leerlingen hebben de groepsleerkrachten gepaste aandacht voor seksuele en relationele opvoeding en voor maatschappelijke en individuele redzaamheid en weerbaarheid van de kinderen.
- Tijdens de lessen van wereldoriëntatie varieert de leerkrachtstijl van sterk sturend tot veelvuldig gebruik van activerende en participatieve werkvormen waarbij ook leerdoelen van sociale vaardigheden en leren leren bewust worden nagestreefd. Veel teamleden laten zich in dit verband positief beïnvloeden door suggesties uit het onderwijsleerpakket. Anderen gaan nog verder en integreren bijvoorbeeld verregaande ICT-mogelijkheden binnen hun lessen wereldoriëntatie.
- In alle leergroepen zijn er een aantal tijds- en ruimtekaders beschikbaar. Grosso modo zijn die afgestemd op het leerplan, maar veelal zijn ze te klein en/of fungeren ze weinig als permanente referentiekaders die geleidelijk opgebouwd en aangevuld worden. Ze zijn ook vatbaar voor een meer doordachte onderlinge afstemming over de leerjaren heen.
- Meestal is het lopende thema in de klas herkenbaar aanwezig, zij het in meerdere of mindere mate. Illustraties of beeldmateriaal maken het onderwijs voor de kinderen levensechter, al dient gezegd dat de mate waarin dit gebeurt ook varieert naargelang de leerkracht.
- Voor de evaluatie van wereldoriëntatie maken de teamleden gebruik van de methodegebonden toetsen waarin een onderscheid gemaakt wordt tussen onder meer parate kennis en bevragingen met open boek. Sommigen gaan nog verder en volgen de suggesties uit het schoolwerkplan om vaardigheden te observeren en dit als evaluatie-instrument te benutten. Dergelijke initiatieven kunnen op schoolniveau meer inspirerend aangewend worden.
- De rapportering over wereldoriëntatie gebeurt met een ongenueanceerd cijfer. Het is niet duidelijk op welke leerinhouden, vaardigheden of attitudes dit slaat. Dit wordt slechts gedeeltelijk gecompenseerd doordat de leerlingen hun toetsen mee krijgen naar huis.

- De school beschikt nog niet over valide outputgegevens waarmee de resultaten van wereldoriëntatie kunnen afgewogen worden tegenover die van referentiegroepen.

5.2 Schoolloopbaan

5.3 Outcomes

5.4 Tevredenheid

6 ASPECTEN VAN DE WERKING

6.1 Algemeen

6.2 Personeel

6.2.1 Personeelsbeheer

6.2.2 Professionalisering

De vaststellingen over de uitvoering van de processen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- de ondersteuning van het onderwijs- en leerproces
- het vooropstellen en bewaken van effecten
- de integratie van onderwijsontwikkeling en -innovatie
- het operationaliseren van een gedragen visie
- het gebruik van interne gegevens voor evaluatie en bijsturing.

6.2.2.1 Aanvangsbegeleiding

6.2.2.2 Deskundigheidsbevordering

Vaststellingen

- De directeur en de meeste teamleden zijn ervan overtuigd dat scholing met betrekking tot nieuwe tendensen in de onderwijswereld noodzakelijk is om kwaliteitsvol aan de maatschappelijke verwachtingen te voldoen. De bereidheid van het team om zich te professionaliseren, ontstaan door het systematisch en doelgericht de schooleigen visie te concretiseren, is bijzonder.
- Door klasbezoeken, professioneel overleg en functioneringsgesprekken komt de schoolleiding de nascholingsbehoeften van het team en de individuele leerkracht op het spoor.
- Het kernteam fungeert als denk- en planningsorgaan en houdt rekening met de noden en mogelijkheden van het team en de individuele teamleden. Het heeft een langetermijnvisie en biedt strategische impulsen die de professionaliteit van het team ten goede komen.
- De schoolleiding stimuleert op doeltreffende wijze het (in)formeel leren van elkaar tijdens diverse overlegmomenten, personeelsvergaderingen en pedagogische studiedagen. In de vestigingsplaats te Eernegem is er doorgaans een goede samenwerking tussen de parallelleerkrachten waarbij ze elkaar inspireren en ondersteunen.
- De GOK-leerkrachten hebben een formeel mandaat om ook leerkrachtondersteunend te werken. Dit gebeurt vraaggestuurd. Sommigen maken effectief en doordacht gebruik van die mogelijkheid, andere teamleden doen dit minder of niet.
- Op beide niveaus is een mentor aangesteld die de vragen en twijfels ter harte neemt van leerkrachten die een nieuwe (klas)opdracht hebben. Leerkrachten getuigen dat ze hierdoor ondersteund en bevestigd worden.
- Nogal wat individuele leerkrachten maken regelmatig gebruik van het internet om ideeën op te doen of informatie te raadplegen. Dit compenseert deels de beperkte mogelijkheden van de schoolbibliotheek.
- De directeur en gemandateerde collega's volgen de uitvoering van de prioriteiten op de klasvloer nauwkeurig op. Hierdoor ontstaat een professionele overlegcultuur die de gelijkgerichtheid sterk bevordert en voor sommige teamleden resulteert in een gepersonaliseerd coachingstraject. Een voorbeeld van goede praktijk is het feit dat de teamleden in overleg de kijkwijzers opstellen waarmee de realisatie van de prioriteit(en) in kaart worden gebracht en door de directeur worden opgevolgd.

- Het nascholingsplan getuigt van een doordacht en participatief professionaliseringsbeleid. Zowel individuele als teamgerichte nascholingen zijn erin opgenomen. De school heeft met de individuele nascholingskeuze oog voor persoonlijke noden en interesses van leerkrachten. In het kader van teamgerichte nascholingen kiest de school resoluut voor studiedagen die gelinkt zijn aan de prioritaire werkpunten. Zo hoopt zij een optimaal rendement en maximale effecten te bekomen.
- De school doet vraaggestuurd een beroep op de netgebonden begeleidingsdienst. De begeleidingsvragen zijn gekoppeld aan de schooleigen prioriteiten en hebben zonder meer een effect op de onderwijskwaliteit.

6.3 Logistiek

6.4 Onderwijskundig

6.4.1 Curriculum

6.4.2 Begeleiding

De vaststellingen over de uitvoering van de processen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- de ondersteuning van het onderwijs- en leerproces
- het vooropstellen en bewaken van effecten
- de integratie van onderwijsontwikkeling en -innovatie
- het operationaliseren van een gedragen visie
- het gebruik van interne gegevens voor evaluatie en bijsturing
- het gebruik van externe gegevens voor evaluatie en bijsturing.

6.4.2.1 Afstemming andere partners

6.4.2.2 Leerbegeleiding

6.4.2.3 Loopbaanbegeleiding

6.4.2.4 Sociale en emotionele begeleiding

Vaststellingen

- De teamleden hebben naast hun continue aandacht voor het schoolse leren ook oog voor de sociaal-emotionele ontwikkeling van de kinderen als belangrijke leervoorwaarde. Dit blijkt uit de dagelijkse omgangsvormen, maar ook een aantal leerinhouden die preventief focussen op het herkennen en benoemen van gevoelens en/of op diversiteit in de maatschappij en schoolpopulatie.
- Het is de visie van de school om bewust te investeren in het vermijden en wegwerken van schoolse problemen om op die manier problemen van sociaal-emotionele aard als gevolg daarvan tot een minimum te beperken en succeservaringen in de hand te werken. Bij een aantal leerlingen verloopt dit systematisch en handelingsplanmatig.
- Zowel op school- als op klasniveau wordt participatie van leerlingen daarentegen weinig systematisch uitgelokt of gestimuleerd. Daardoor blijven soms kansen onbenut om verantwoordelijkheid voor zichzelf en voor medeleerlingen op ervaringsgerichte manier aan te leren.
- In het leerlingvolgsysteem en op het multidisciplinair overleg is ruimte voor de sociaal-emotionele ontwikkeling van de kinderen. De leerkrachten hebben impliciet en expliciet aandacht voor het welbevinden en de betrokkenheid van de kinderen.

- Bij meer hardnekkige problemen van sociaal-emotionele aard is de zorgcoördinator het aanspreekpunt voor zowel kinderen als leerkrachten. Ze beschikt over een aantal stappenplannen en draaiboeken als handvat voor de aanpak van verschillende problemen. Ze treedt ook op als brugfiguur tussen school, ouders en leerkrachten.
- Op schoolniveau zijn er afspraken om een gunstig opvoedingsklimaat te creëren en/of ongewenst leerlingengedrag te kanaliseren. Dit is bijvoorbeeld het geval met het pestprotocol en de meldingsplicht van leerkrachten, de leefregels, de time-out en een extra aanbod tijdens de speeltijden.
- Indien nodig neemt het team meer curatieve maatregelen om individuele leerlingen op sociaal-emotioneel vlak gepast te begeleiden op basis van een handelingsplan of gedragskaarten. Het is een gewoonte dat alle teamleden op de hoogte gebracht worden van de specifieke maatregelen zodat het team gezamenlijk en ook buiten de reguliere lestijden kan optreden.
- Wanneer kinderen of leerkrachten in hun nabije omgeving geconfronteerd worden met bijvoorbeeld een sterfgeval of verdriet creëert het team ruimte voor medeleven en inleving.
- De teamleden maken regelmatig gebruik van verhalen of boekjes waarin sociaal-emotionele beleving centraal staat.
- Het is positief dat de groepsleerkrachten van de oudste leerlingen in beide vestigingsplaatsen bij het begin van het schooljaar met een individuele vragenlijst peilen naar vriendschappen, interesses en voorkeuren van de kinderen. Dit levert interessant materiaal om met de groep aan de slag te gaan. Een ander voorbeeld van goede praktijk is een training voor faalangstreductie in een groep waar verschillende leerlingen daarmee te kampen hadden.
- Het team spant zich in om de ouders te betrekken bij het schoolleven en om zicht te krijgen op de thuissituatie van de kinderen. Verschillende complementaire initiatieven werken dit in de hand: huisbezoeken, een infoavond per leergroep, individuele oudercontacten en de neerslag daarvan in het volgsysteem ... Ook individuele trajecten worden doorgaans uitgetekend in overleg met ouders en externe begeleiders wat voor de kinderen leidt tot een gezamenlijke en eenduidige benadering van hun problemen.
- Het team volgde een nascholing over stimulerende notities in de rapportering. Nazicht van de rapporten illustreert dat dit effectief in de praktijk wordt gebracht en de leerlingen daarmee vooral positief worden beoordeeld. In de dagelijkse klaspraktijk is het minder een gewoonte dat leerkrachten gebruik maken van systemen die positief gedrag belonen en/of stimuleren.
- Niettegenstaande enkele gezamenlijke activiteiten die de drempel tussen het kleuter- en lager onderwijs moeten verlagen, is er in de onderwijsstijl en –organisatie nog een grote breuklijn tussen beide niveaus. De school kan in dit verband nog meer werk maken van onderlinge afstemming.
- De werkgroep wereldoriëntatie (Eernegem) of het schoolteam (Bekegem) organiseren op geregelde tijdstippen thema-openingen. Deze sfeerscheppende activiteiten stimuleren in belangrijke mate de verbondenheid op school.

7 STERKTES EN ZWAKTES

7.1 Relevante aspecten waarin de school goed is

- Het veilige en stimulerende school- en klasklimaat.
- Het sturende en ondersteunende leiderschap op basis van een duidelijke visie en verwachtingen.
- De grondigheid waarmee het team werkt aan het ontluikend schrijven en het spellingonderwijs.
- Het consequent en doordacht implementeren en integreren van leerpakketten in het lager onderwijs.
- Een goed evenwicht tussen een jaarplanning als houvast voor wereldoriëntatie en de mogelijkheid om met witruidtes dit leergebied als een dynamisch geheel te benaderen in zowel het kleuter- als in het lager onderwijs.
- Het bewaken van het evenwicht tussen de leerdomeinen van wereldoriëntatie in het lager onderwijs en de bijstellingen als gevolg daarvan.
- De talige verrijking van de speelleerhoeken en het doelgericht observeren van talige activiteiten in het kleuteronderwijs.
- In het kleuteronderwijs het streven naar afstemming en gradatie binnen de gemeenschappelijke belangstellingspunten.
- Het bevorderen van strategisch denken en leren leren in het leergebied Nederlands.
- De strategie van het schoolbeleid om de deskundigheid te bevorderen op basis van interne en externe inbreng.
- De functionele en pragmatische inzet van teamleden in de zorg- en GOK-werking.
- De brede invulling van de leerbegeleiding met aandacht voor zowel schoolse vorderingen als voor het welbevinden van kinderen.
- De handelingsplanmatige aanpak van leer- en andere problemen.
- Het betrekken van ouders als volwaardige en noodzakelijke partners in het onderwijs.

7.2 Relevante aspecten die de school kan verbeteren

- Bewaken van het evenwicht in de nagestreefde doelen in het kleuteronderwijs.
- Afspraken over (gradatie in) de streefwoordenschat in het kleuteronderwijs.
- Verbreding van het spectrum aan belangstellingscentra in het kleuteronderwijs.
- De praktijk van de kleuterklassen laten inspireren door de verschillende ervaringssituaties zoals die in het koepeleigen instrument worden beschreven.
- Variatie in het aanbod van het technisch en het voortgezet technisch leesonderwijs met het oog op leesbevordering.
- Bewaken van een verantwoorde en evenwichtige tijdsbesteding aan alle leerdomeinen van Nederlands in het lager onderwijs.
- In alle groepen van het lager onderwijs streven naar een verantwoord evenwicht tussen leerkracht-gestuurd receptief onderwijs en activerende en participatieve werkvormen en mogelijke breuklijnen daarin wegwerken.

- In het lager onderwijs de thema's van wereldoriëntatie meer zichtbaar maken en de tijds- en ruimtevoorstellingen onderling beter afstemmen en benutten als permanente referentiekaders.
- ICT in alle groepen zoveel mogelijk geïntegreerd aanwenden als middel bij het leren.
- De evaluatiepraktijk verder verbreden en zich daarbij laten inspireren door het leerplan en aanwezige goede praktijkvoorbeelden, en de rapportering daaraan aanpassen.
- Outputgegevens verder verzamelen en analyseren met het oog op kwaliteitsverbetering.

7.3 Relevante aspecten die de school moet verbeteren

8 ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning en financiering/subsidiëring **GUNSTIG**.

9 REGELING VOOR HET VERVOLG

Nihil

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Francis Vandenbroucke

Datum van verzending aan de directie en het schoolbestuur:

Voor kennisname

De directie/het schoolbestuur

Naam: